

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Ubi agitur De Amore Dei - non in solis haerente contemplativis, & jucundis affectibus, sed parato, quidvis vel durissimum agere, & pati, si Deo id gratum fore videat: neque contento, plùs eum quibuscuncque aliis rebus amare, sed certo insuper, nihil omnino ex quibuscuncque rebus aliis amare, quod ...

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Cap. XX. Exponitur altera pars, prostigando rerum terrenorum amori utilis: perpetuus nempe usus, ubique contra ipsum tendendi, per abdicationem omnium, quæ ipse appetit, & consecrationem omnium, quæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54515)

CAPUT XX.

Exponitur altera ars, profi-
gando terrenorum bonorum amo-
ri utilis: perpetuus nempe usus ubi-
que contra ipsum tendendi, per abdi-
cationem omnium, quæ ipse appetit,
& consecrationem omnium, quæ
ipfi averfatur.

Quantamcunque considerationes
modò dictæ vim habeant, pur-
gandi animum à præsentium bo-
norum cupiditate, nulla earum
tamen necessaria homini est, qui DEUM ex
toto corde amat. Nempe hic, juxta D. Te-
resia sententiam, (*In Vita c. 5.*) probro si-
bi verteret, inducere animum ad terrena bo-
na abdicanda, eorum vilitatis respectu: per-
inde quasi amor divinus ad eorum abdicatio-
nem, etsi maxima, & maximi pretii essent,
sibi persuadendam, non abunde unus suffice-
ret. Quapropter neque admodum curæ ha-
bet attendere, cujusmodi suo pte ingenio ma-
gna, an exigua, longi, an brevis ævi, sine-
ra, an qualitatibus odiosis infecta illa sint:
sed horum omnium consideratione ablegata
pro

pro validissimo, unicóque ab iis abhorrendi incitamento habet; quòd, quantò plùs anima illorum amore, & desiderio occupatur, tantò minùs DEUM diligit: imò quòd eorum cupiditas, ubi admissa in animam fuerit, non solum impedimento est, nè amor divinus plenum ibi dominatum obtineat, verùm etiam eum indè omnino exturbare contendit: assidue nimirum nos stimulans ad quærenda sua bona, etiam quando illa quæri divina lex prohibet: adeò ut nullum patretur crimen, neque unquam DEUS offendatur, nisi ejus suasi, impulsúque. Quibus animadvertis, nequit sanè, qui ad perfectum DEI amorem toto corde, & tota mente collimat, ferre in se ipso affectionem adeò suis votis, studiisque contrariam: sed implacabili eam odio prosequitur, sexcentisque à tartareis spiritibus occupari suum corpus, quàm ab ea insideri animum mallet: nec proinde satis habet, aliquatenus eam moderari, sed, quantum in se est, ad nihilum redigere, & funditus abolere contendit: *Non solum miseriarum ramos amputando, sed & omnes radicum fibras evellendo*, prout de hac materia sensit, scripsitque ethnicus Sapiens. (Cic. L. 3. Tuscul.)

2. Jam

2. Jam verò , ad hunc finem consequendum , mirum quantum conducit posterior ex commemoratis suprà artibus : ejusmodi scilicet praxis , atque ratio vivendi , ut presentis ævi bona non modò non quæramus , cum divinæ illa legi adversantur ; sed neque , quando ab hac permittuntur : neque solùm parcemus ea quærare ; sed omni nos insuper eorum usu , & possessione exuamus : imò ad ulteriora etiam progredientes , præter hujusmodi eorum repudiationem , & fugam , quæ penitus contraria illis sunt , ubique eligamus ; locò divitiarum v. g. pauperiem , locò voluptatum , quæ dura , & molesta sunt corpori , locò honoris , gloriæque ignominias , atque ita de cæteris . Ars , ut dixi , mirè efficax ad omnimodam extirpationem terrenorum affectuum , neque hominibus cognita , priusquam Verbum divinum in terras delaberetur , sed mox ab eodem , nostram carnem , atque speciem induto , disertissimè in sacris Evangelii proposita . Libétne in aliqua particulari materia ipsismet illius verbis inculcatam audire ? *Si vis perfectus esse , vade , vende , quæ habes , & da pauperibus . Omnis ex vobis , qui non renuntiat omnibus , quæ possidet , non potest meus esse discipulus .* (Matt. 19. Luc. 14.) En consilium de præ-

præhabenda paupertate divitiis. *Væ vobis, qui saturati estis. Væ, qui ridetis nunc. Contendite intrare per angustam portam. Qui vult venire post me, abneget semet ipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* (Luc. 6. 13. & 9.) En commendatam fugam rerum mollium, durarumque appetentiam. *Qui major est in vobis, fiat sicut minor. Væ cum benedixerint vobis homines. Beati eritis, cum vos oderint homines, & cum separaverint vos, & exprobraverint, & ejecerint nomen vestrum, tanquam malum, propter Filium hominis. Gaudete in illa die, & exultate.* (Luc. 6. & 22.) En documenta, honorem fugiendi, & sui contemptum amandi.

3. Nisi quòd pro singulari, & eximia hujusce artis efficacitate, parùm fuit cælesti Magistro, suomet illam ore promulgasse inter homines; sed ipse quoque illius normam, & prototypon iisdem in se exhibere voluit: ut fidem faciunt gravissima omnis generis mala, contumeliæ, insectationes, opprobria, labores, ærumnæ, cruciatus, sponte ab eo, tum totis triginta tribus pauperrimæ, & humillimæ vitæ suæ annis, tum in acerbissimo, ignominiosissimoque suo obitu exhausta: quæ ut pati ultro vellet, nullam videtur habuisse

buisse validiorem causam, quàm studium incitandi exemplo suo homines ad illam & fugam bonorum, & electionem malorum presentium, ad quam eos medicinæ, & salutis suæ causâ hortabatur: perinde quasi eorum unicuique dicens: *Quid vultu trepido multitas, durus est hic sermo: & quis poterit eum audire?* Nè illum, quantumcunque tibi salubris, & necessarius sit, audiendum puta, nisi à me priùs, quantumcunque durus sit, re ipsâ impletum videris. Nihil tibi præscribo, quod periclitaturus non sim. *Prior vado per ea, quæ sustineri non posse prætendis. Si præcipientem sequi non potes, sequere antecedentem.* (Lact. l. 4. c. 24.) Nam cæteroqui, si nostra duntaxat redemptione attendatur, quidnam, rogo, ad quantumcunque hujus plenitudinem necesse erit illum, seu post novem menses in materni uteri carcere exactos debilem infantulum nasci; seu ad trigesimū usque ætatis suæ annum servilibus tabernæ lignariæ ministerii manuum impendere; seu demum infami patibulo adfixum durissimos inter cruciatus mortem obire? Numquid non potuisset vir adultus, cumque pompa, & majestate DEI Filio consentanea, in terris primò apparere, & postquam unum hic, alterūve annum, divinis ab-

niverſo humano genere honoribus cultus, in
ſumma bonorum omnium affluentia duxiſ-
ſet, unius lacrymulæ effuſione, quæ non mi-
noris, quàm totus ſanguis ſuus pretii erat,
mundum univerſum, imò & ſexcentos, ſi tot
forent, mundos redimere? Potuiſſet haud
dubiè; ſed quia intelligebat, parùm utilem
hominibus fore veterum abſolutionem cri-
minum, niſi caveretur, nè iisdem ſeſe denuo
illigarent; rursùſque intuebatur nullam cer-
tiorẽ id præcavendi rationem eſſe, quàm
ſi extingueretur in eorum animis amor bo-
norum præſentium, unica nempe omnium
criminum cauſa; neque alio efficaciori mo-
do hunc extingui poſſe, quàm per actus ipſi
omnino contrarios, reſpuendo ſcilicet bo-
na, quibus inhiat, & conſectando mala, quæ
averſatur; ac demum prævidebat, minùs ex-
gre amplexuros homines huiusmodi actuum
praxim, ſi eam à ſe aſpicerent non ſolùm
commendatam, verùm etiam re ipſa ſuſce-
ptam; quàm ſi viderent, ſe bonis affluere,
quorum ipſis fugam ſuadebat, & immunem
omnino malorum eſſe, ad quæ eligenda nos
hortabatur: cùm hæc, inquam, omnia pro-
bè cognita haberet, præ ardentiffimo noſtræ
ſalutis ſtudio viam nos redimendi iniit, non
I i 2
quæ

quæ sibi esset commodior, sed quæ nobis utilior: omnium hoc pacto vitiorum, criminumque nostrorum remedium in sola sua imitatione constituens: adeo ut, juxta D. Augustinum, peccare nemo posset, qui exemplum illius sequi vellet. *Satellites voluptatum divitias perniciosè appetebant. Pauper esse voluit. Honoribus, & imperiis inhiabant. Rex fieri noluit. Contumelias superbissimè horrebant. Omne genus contumeliarum sustinuit. Injurias esse intolerabiles arbitrabantur. Quæ major injuria, quam justum, innocentemque damnari? Dolores corporis execrabantur. Flagellatus, atque cruciatus est. Mori timebant. Morte multatus est. Ignominiosissimum mortis genus crucem putabant. Crucifixum esse. Omnia, quæ habere cupientes, non rectè vitavimus, carendo vilia fecit. Omnia, quæ vitare cupientes, à studio deviamus veritatis, persequendo dejecit. Non enim ullum peccatum committi potest, nisi dum aut appetuntur ea, quæ ille contempsit, aut fugiuntur ea, quæ ille sustinuit. (Vera Rel. c. 16.)*

4. Reliquum est, ut demonstramus, quantum alia quavis arte efficacior, imò & prout necessaria, ad bonorum præsentium amoris nostro in corde extinguendum, hæc sit consuetudo, semper locò illorum, quæ illis con-

traria sunt, eligendi. Et quantum ad efficacitatem, tam perspicua, & patens illa est, ut probari vix egeat: cum per se appareat, abolendo cuius affectui nihil æquè conducere, ac si nunquam, quò propensiones illius tendunt, imò semper in oppositam his partem eatur: quod circa terrenorum amorem bonorum facit, qui in omni vitæ actu, & quidquid charum ipsi est, fugit, & quidquid exosum, sectatur. Necessitas verò satis patebit ex argumentorum solutione, quæ contra illam in aciem produci ab amoris proprii patronis, & fautoribus solent.

5. Et primò quidem longissimè à vero abest, (itè illi disputant) hominem, qui præsentis vitæ bonis utitur, necessariò ab iis capi, & suo amore irretiri. Nimiùm quàm manifestè evincunt contrarium exempla tum Reginæ Esther, puræ adeò, integræque ab omni amore erga regalis fortunæ suæ phaleras, ut testata DEO sit: (c. 14.) *Tu scis necessitatem meam, quòd abominer signum superbiæ, & gloriæ meæ, quòd est super caput meum in diebus ostentationis meæ, & detester illud, quasi pannum menstruata*: tum Magni Basilii, de quo revelatum divinitus cuidam Eremitæ est: (Marul. l. 5. Dict. & Fact. Mem. c. 1.) plus delectatio-

tionis ipsum percipere ex blandiendo suæ
 li, quàm sanctum illum Præsulem ex toto
 Pontificiæ dignitatis splendore; tum denique
 omnium communiter DEI famulorum; qui,
 licet à naturæ necessitate cogantur cibo fa-
 mem, potu sitim, aliisque remediis alia cor-
 poris desideria levare; possunt tamen, ac de-
 bent, ceu dictum suprâ est, hujuscemodi
 mortalis vitæ solatiis uti, citra ullam animi
 adhæsiionem, & *tanquam iis non utantur*. Si
 ergo præsentis vitæ bona habere, & tamen
 non amare fas est; quoniam pacto verè qui-
 quam dixerit, necesse esse, ut ea, qui amare
 nolit, vitet, ac fugiat? Demus tamen (argu-
 mentari pergunt) necessariam idcirco esse
 eorum abdicationem, ac fugam; cur tandem
 una hæc non sufficiat, sed necesse insuper sit,
 semper, atque ubilibet consuetari ærumnas,
 labores, incommoda, contumelias, & quid-
 quid malorum iisdem opponitur? Næ hoc
 æquè absurdum videtur, ac si diceretur no-
 bis, interficiendi hostis causâ, parum esse,
 quòd omnem alimenti copiam ei subtraxerim-
 mus, nisi eundem præterea ferro, igni, quo-
 vis armorum genere adoriri pergamus. Cum
 planissimè constet, quemadmodum nullum
 animal, si omni nutrimento careat, potest
 vi-

vitam producere, sed hac una de causa, & citra quoscunque alios insultus occumbit; ita nullum quoque affectum, si omni omnino famis suæ pabulo, atque explemento fraudetur, posse in anima vivum permanere, sed licet nulla alia vis adhibeatur, ex sola inedia sua mori. Denique (tertium est illorum pro sua causa argumentum) amor cujuscunque objecti, quemadmodum non alii innititur, quam conceptæ animo illius bonitati; ita fieri nequit, ut sine hoc fundamento vel oriatur, vel duret. Quare ad purgandum cor omni amore erga objecta terrena, nulla re alia opus homini est, nisi ut corrigat species de illorum bonitate intra suam mentem conceptas, sincero in lumine agnoscens, quam inanis, & nihili locò habenda præ cælestibus, æternisque bonis ea sit. Quam cognitionem posteaquam suo penitus animo impresserit; veluti res terrenæ non jam amplius, ut prius, sub illecebrosa boni specie sese illi objicient; sic necesse non habebit iis nuntium remittere, & locò delectabilium injucundas, atque exosas sectari: sed absque ullis hujusmodi artibus per solam cognitionis diversitatem omnis illico earum amor, & cupiditas in ipsius corde evanescet.

6. Ità sanè illi: Ad quæ argumenta prima, & universalis responsio est: altè insitum, defixumque in humanæ naturæ penetralibus voluptatis, honoris, aliorumque bonorum præsentium amorem esse, ut nullo sive actuum contrariorum, sive attentæ meditationis conatu extirpari funditus queat. Alioquin, si nullæ illius fibræ intùs restarent, undenâ demùm essent, tot ejus subiti motus, qui identidem & in perfectissimis viris invita, & præventæ ratione oriuntur? Minimè, minimè, inquit S. Cyrillus, *fieri non potest, ut insitam carni concupiscentiam eradicemus.* (Contr. Antrop.) Cujus sententiæ subscribit Gregorius Nissenus, addens: hominem, qui in mortali corpore vacuus esse à terrenis quibusque affectibus velit, perinde facere, ut si à piscibus volatum exigeret. (De Beat. in 2. Beat.) *Fieri non potest, ut in vita materiali affectuum penitus experientia exigatur. Nam id perinde est, ac si quis aquatilia ad æviam vitam traducat.* Unde colligitur, & luculentiùs infra explicabitur, cum nullæ amoris erga bona terrena extinguendæ artes sufficiant; nullam utique curam esse, quæ studentem hunc quàm maximè in se ipso abolere, possit supervacua videri.

7. Hoc itaque constituto, quasi communi omnium fundamento, quæ singulis eorum argumentis responsurus jam sum, quorsum mihi ultra jactitant, posse bona præsentia sinè ullo erga ipsa amoris affectu possideri, atque usurpari? Si de affectu penitè deliberto loquuntur, non abnuo; sin autem de quovis vel furtim suboriente, considerandum iis ipsis relinquo, quam demum ratione prædicta bona possidens, atque usurpans sinè ullo hujusmodi affectu exacturus vitam sit, quando & ii, qui omnem eorundem possessionem, atque usum reliquere; nequeunt tamen ab illo esse penitè liberi. *Cum enim* (argumentatur in meam rem D. Hieronymus) *ab iis remoti sæpe capiamur naturæ illecebris, & cogamur ea cupere, quorum copiam non habemus; quanto magis, si circumdati retibus voluptatum, esse nos liberos arbitremur? Sensus enim illud cogitat, quod videt, audit, gustat, odoratur, attingit, & ad ejus rei trahitur appetitum, cujus capitur voluptate.* (L. 2. contra Jovin.) At superiora exempla contrarium evincendi vim habent. Nego hanc eis vim inesse: tum quia nihil indè eruitur, nisi juxta distinctionem à me modò allatam; tum quia omnia sunt personarum, quæ usæ sunt præsentis vitæ bonis, non ultro

à se electis, sed sibi violenter obtrufis, neque volentes, & libentes, sed coactæ, invitæque: adeò ut, si minùs re ipsa, at saltèm, quod unum poterant, animo, & voluntate ab illis refugerint. Neque legitima, & probabilis hæc colligendi ratio est, qui coactus terrenis utitur bonis, nullo eorum amore implicatur; ergo idem continget etiam sponte, liberèque illa usurpanti. Sed quisquis hujusmodi enthymema audierit, illius consequens tanquam falsum rejiciet: subdens, manifestum esse inter unum, atque alterum ex ibi comparatis discrimen; cum prior nihil, quantum in ipso est, indulgeat affectui naturali erga bona, quibus coactus, nolensque utitur: quemadmodum ipsi indulget posterior, ultro, & sinè ulla necessitate illum sinens inter ea objecta sibi grata versari. Quin imò novum hinc desumi argumentum ad confirmandam propositionem meam potest. Nam quid, rogo, erat causæ, cur sancti viri cibum, somnum, & alia hujus vitæ subsidia, naturali appetitui jucunda, invito, & reluctanti animo caperent? non aliud profectò, nisi quia indè aut experiebantur oriri, aut timebant, nè orirentur in se motus profecto DEI amori adversantes. Si ergo hoc illi

illi aut experti, aut veriti sunt in eorum etiam bonorum usu, quibus cæteroqui non nisi per vim, & mera necessitate compulsi utebantur; quantò id proclivius eventurum, & justius timendum dicemus, ubi omnino spontaneus, extraque omnem vim eorundem bonorum sit usus?

8. Similis est ad secundum itè argumentum responsio: quod satis quidem probaret, ad omnimodam terrenorum affectuum extirpationem necessarium non esse, ut, quæ contraria, & ingrata illis sunt, ubique eligantur; quando ad eos penitus extinguendos æquè sufficeret, omnia iis, unde pascuntur, & explentur, negare; ac externo hosti interficiendo sat est, omne illi alimentum subtrahere. At longè hic secùs contingit; adeoque sola illa, qua adversarii contenti sunt, rerum delectabilium negatio ad ejusmodi effectum non sufficit, ut, quamvis illa etiam adhibeatur, quam ego esse insuper necessariam contendo, displicentium electio; neutiquam tamen ambæ simul junctæ sat idoneam, & prædicto fini usquequaque obtinendo parem vim habeant. Quantumcunque enim laboremus, assequendi illius gratiâ, & nihil inferiori nostræ parti annuentes eorû, quæ

quæ appetit, & nihil non eligentes eorum, quæ odit; semper nihilominus in ea remanet naturalis erga delectationes sibi negatas propensio: & hac remanente, aliquos identidem cogimur, prout ipsimet D. Paulo eveniebat, inordinatos illius motus sentire: impotes omnino, sive prohibendi, nè contra nostram voluntatem insurgant; sive eos confestim pro imperio sedandi, sive aliud demum obtinendi, quàm ut rariores, & minus validi sint. *Credite mihi* (D. Bernardi oratio est) *& putata repullulant, & effugata redeunt, & reaccendantur extincta, & sopita denuò excitantur.* Parùm ergo est semel putasse: sæpe putandum est; imò, si fieri possit, semper: quia semper, quod putari oporteat, si non dissimulas, invenis. Quantumcunque in hoc corpore manens profeceris erras, si vitia putas emortua, & non magis suppressa. Velis, nolis, intrà fines tuos habitat *Jebusæus.* Subjugari potest, sed non exterminari. Qui producto etiam ipse ad suæ confirmationem doctrinæ D. Pauli exemplo subjungit: *Aut te ergo, si audes, præfer Apostolo; aut facit cum illo, te quoque vitiis non carere.* (Serm. 18. in cant.)

9. Resumendo itaque, & explicando uberius doctrinam, fundamenti instar, & ge-

neralis cujusdam ad contraria quæcunque argumenta responsi, initio propositam, ratiocinari sic pergo. Manifestissimum cuilibet rite consideranti est, ubi quis effectus vel omnibus illius propriis instrumentis adhibitis obtineri secundum totam suam plenitudinem nequit; minùs plenè obtentum iri, si non omnia instrumenta illi producendo adhibita fuerint: nullumque ex his esse, quod ad plenioram aliquam ejusmodi effectus mensuram necessarium non sit. Quemadmodum exempli gratiâ, cum nemo hominum, etsi omne suum tempus, atque studium in discendo ponat, universam mente complecti rerum sciendarum immensitatem possit; manifestè apparet, minùs ex ea comprehensurum, si minus in discendo temporis, studii que posuerit: neque idcirco ullam esse hujus partem, qua ad ulteriorè scientiæ proventum opus non habeat. Æquè igitur patet, cum neque nos omnibus licèt artibus adhibitis non valeamus omnem omnino præsentium bonorum amorem nostro in corde abolere; minùs perfectè affecuturos hunc finem, si prætermittamus quibuscunque illum artibus quærere: ac nullam proinde ex omni harum numero esse, quæ ad innatum erga præsentis vitæ bona amo-

mo-

morem, quantum maximè fieri potest, abolendum, necessaria homini non sit. At si de earum qualibet id fateri cogimur, quotus quisque non videt, de ea esse imprimis fatendum, quæ maximè omnium repugnat affectui erga bona præsentia, cujusmodi est studium à nobis propositum, non modò hæc repudiandi, verùm etiam, quæ omnino iis contraria sunt, eligendi? Vidit certè id D. Gregorius, affirmans: spiritualium curationem morborum non debere illi esse dissimilem, qua in curandis corporum vitis utitur ars Galeni, & Hippocratis: secundum cujus leges nimietas noxia contraria nimietate curatur, neque morbis ex immodico frigore, aut exuperanti calore ortis opponuntur remedia, si dictæ qualitates æquali utrinque ponderis temperamento inter se misceantur, sed ubi, quæ in morbido corpore excedit alteram, ab eadem pari modo excedatur. (Hom. 32. in Eu.) *Sicut arte medicinæ calida frigida, frigida calidis curantur; ita Dominus noster contraria opposuit medicamenta peccatis, ut lubricis continentiam, tenacibus largitatem, iracundiæ mansuetudinem, elatis præciperet humilitatem.* Imò & Aristoteles solo naturæ lumine id vidit: prout testimonio est productus supra à

nobis ex eò locus: ubi scilicet docet, ambigenti de virtutis medio, quò tutior sit ab erroris periculo, ad illud esse inclinandum è duobus extremis, ad quod minùs naturalis instinctus propendet: declarans id exemplo virgæ naturâ distortæ: ad cujus corrigendam pravitatem non sufficit, eam in rectum statum manu addicere: (indè enim vix diuissæ ad nativum curvamen rediret) sed necesse est pluries, plurièsq; in latus suæ propensioni contrarium violenter inflectere, & ibi diu detinere. Simili enim pacto, cum noster appetitus flexu incurvo terram versùs propendat; quò hujusmodi perversitatem dediscat, neutiquam satis est, si conemur à sua illum declinatione ad medium rationis reducere, imperando ipsi duntaxat, nè plus justo ima hæc, & fluxa amet bona: sed necesse habemus ad extremum contrarium, nempe ad mala, quæ refugit, assidua vi eum detorquere: donec sic addiscat (quod tamen præsentis ævi tempore nunquam perfectè eveniet) rectus, ac medii tenax consistere.

10. Quod postremò ad terrenorum contemptum bonorum pertinet, dico: ut hæc satis essent omni eorū amori in nobis extinguendo, tribus necessariò opus fore. Primum,

mum,

mum, ut bona prædicta mente concipiamus, qualia in Orthodoxæ fidei lumine apparent, tanquam scilicet plus incomparabiliter fugienda, ratione spiritualium bonorum, quibus afficere se amantes solent; quam appetenda, tenuissimi, & temporarii proventus causâ, quem possessoribus suis possunt afferre. Secundum, ut hæc tristis adeo eorum conditio nihilo minus perspicua, & manifesta nobis appareat, quam ea solent, quæ ipsismet corporis oculis, & meridiana in luce intuemur. Tertium, ut eadem quasi imago æri, aut marmori insculpta continenter, nostræ menti inhæreat, & præfens ubique oculis pergat cum omni claritate, ac penè evidentia obversari. At quis, rogo, unus mortaliū hujusmodi cognitionem sibi ausit promittere? Cùm, vix aliquando & in arcana contemplationis otio, & tota mente à fallacibus sensuum simulacris ad profundam veri investigationem seducta, præsentium bonorum vilitatem penitus, intimèque nobis detur perspicere: nedum ut qualis ibi concepta est eorum species, talis semper deinde, inque omni externarum occupationum, & sensibilibus objectorum varietate perduret, nullum unquam locum relinquens splendidiori

alteri eorundem imagini, quæ subinde intrâ mentem furtim surrepat, & ad ea concupiscenda illecebrosi boni aspectu nos provocet. Præterquam quòd ad confirmandas, & altius menti imprimendas veritates practicas nihil magis conducit, quàm secundùm eas operari. Ac proinde, ut aliquis melius intelligat, & certius sibi persuadeat supernaturale hoc verum, pro minimis scilicet esse habenda præsentis vitæ omnia seu bona, seu mala; nihil majori adjumento illi erit, quàm si ex prædictæ veritatis instinctu pergat, quando- cunque occasio se dederit, hæc eligere, & illa abdicare. Fieri namque non poterit, quin, quoties ita operabitur, tacitum in animo assensum, approbationemque instauret universalis illius veri, à quo ad ita operandum impellitur. Quemadmodum è contrario, si in aliqua juxta illud operandi occasione impulsus illius sequi omittat, palàm faciet, ejusdem veri cognitionem, cum invalida sit ad eum movendum, à contraria aliqua persuasione, vel specie debilitatam in suo animo esse. Certè, quoties homo supernaturali de causa aliquod ex præsentis vitæ seu bonis repudiat, seu malis tolerandum suscipit, novum toties æternæ in cælo gloriæ sibi meritum

K k

tum

tum comparat. Quonam igitur pacto, ubi quis persuasissimum habet, & meridiana luce clarius agnoscit, præ sempiternis cæli gaudiis caduca omnia terræ bona, atque mala inftar nihili esse, inducere ullo tempore animum poterit, ut horum respectu cæleste illud luctum, quod tanto æstimationis intervallo ipsi præfert, adipisci negligat? Aut si aliquando ita se gerat, quidnam, rogo, indè colligi poterit, nisi nõ omnimoda cum perspicuitate saltèm eo tempore prædictã veritatem comperitam ei esse: neque tam nihili, quàm aut sibi ipse persuadet, aut persuadere aliis nititur, præsentis vitæ bona, & mala ab eo pendè.

II. Nemini igitur superesse dubium potest, quin mirè efficax, imò & prorsus necessarium ad perfectam extirpationem amoris erga bona præsentia hoc exercitium sit semper, atque omnimodè contra ipsius proensiones tendendi. Quòd si nõsse optas quo animadversionum, rationumque, & consequentiarum ordine à divino amore procedat? en tibi illius brevem analysim. Principio, cum anima fervens desiderium, certumque, & efficax decretum conceperit, quàm perfectissimè Deum ob infinitam pietatis & clementiæ suam diligendi advertit, non aliter

ud impedimento sibi esse, nè id exequatur, quàm amorem præsentium. Quamobrem statim progreditur ad aliud decretum excludendi, quantum fieri potest, à se ipsa hunc amorem suis votis adversum. Hinc reputans secum, quænam artes magis idoneæ ad excludendum eum sint, neque aliam validiorem inveniens, quàm studium, semper contra propensiones illius operandi, quanta cum efficacitate illum finem consequi decreverat; tam efficaciter hoc illius instrumento uti apud se statuit. Ubi demum observat, non alias propensiones illius esse, nisi ut, quantum potest, fruatur bonis, & vacet malis præsentibus; decernit, contrarium omnino vivendi iter insistere, fugiendo, quoad fas est, illa bona, & opposita illis mala amplectendo. Si ergo à tali anima quæras, cur bonis se abdicet, naturali genio tam dulcibus, & mala eligat adeò eidem invisâ? Respondebit: quia volo operari contra instinctus amoris terreni. Et si rursus interroges, quidnam causæ habeat, cur ità operari adversus eum velit? respondet: quia illum excindere in me funditus cupio, neque hac certiore id præstandi rationem invenio. Et si pergas quærere, unde nam moveatur ad omnimodam illius extir-

pationem quærendam? subjiciet: quia unus ille mihi obstat, nè DEUM meum, prout cæteroqui deliberatum mihi est, quàm periclitissimè, & ex toto corde amem. Quòd si ad extremum perconteris, quare ità penitus, atque ex toto DEUM amare in animo habeat? Ah! exclamabit: hoc cène dignum interrogatu est? Volo illum super omnia toto corde, & intimo visceribus, ac medullis amare, quia est *totus desiderabilis*, meus ultimus finis, infinitum perfectionis, & amabilitatis pelagus, summa omnis boni, atque pulchri, totius meta, & centrum amoris.

12. Nec profectò aliunde, quàm ex hinc rationibus honestatis suæ originem ducunt, aut aliud, quàm partes sancti hujus erga bona terrena, & eorum amorem odii sunt tres illæ adeò in vita spiritali commendatæ virtutes, nimirum paupertas voluntaria, mortificatio, & humilitas: quippe quæ in hoc tantum consistunt, unicúmque id officium habent, ut singulæ peculia e aliquod bonorum præsentium genus, prima divitias, secundam corporis, animique voluptates, tertiam præclaram sui æstimationem, quantum possunt devitent, quæque illi contraria sunt, omnino studio aucupentur. Quapropter post

utile, & tanti moment exercitium ità genera-
 tim propositum, pergam in capitibus, quæ
 sequuntur, illud idem distinctius, & secun-
 dum unamquamque ex prædictis ejus mate-
 riis, partibusque explicare. Hic non aliud
 mihi reliquum est, nisi te, pie Lector, etiam,
 atque etiam hortari, ut, si divinæ charitatis
 perfectionem curæ habes, ad illud toto pe-
 ctore incumbas: certissimè tibi persuadens,
 quantò exactius id feceris, tantò magis dimi-
 nutum in te iri rerum terrenarum amorem,
 juxtàque hujus diminutionem fore amoris
 divini incrementa. *Tantum proficies, quantum*
tibi ipsi vim intuleris, (De Imit. Chr. L. 1. c. 25.)
 certissimum est Thomæ à Kempis oraculum.
 Et D. Franciscus Xaverius nihil frequentius
 habebat in ore, & suis inculcabat magis, quàm
 breve illud, sed plenum succi, ponderisque
 apophthegma: *Vince te ipsum*, tuos scilicet ad
 inferiora hæc, & caduca naturales instinctus.
 Unde etiam fit, ut, quamvis modò dictæ vir-
 tutes, quibus terrenum amorem oppugna-
 mus, deque illo, & nobismet victoriam re-
 ferimus, à charitate divina, forma nempe,
 & substantia Christianæ perfectionis distin-
 quantur; videamus tamen, sanctos viros non
 minorem exercendis iis curam, quàm ipsi-
 met

met divinæ charitati, & formali perfectioni
 acquirendæ impendisse. Si enim formalis
 perfectio non sunt, at instrumenta sunt sal-
 tèm, quorum ope hæc acquiri certissime po-
 test: & sinè quibus, qui eam solis meditatio-
 nibus, piisq; affectibus se affecuturum spe-
 raret, responsum mereretur audire, à Xeno-
 crate juveni datum, qui Musicæ, Geometriæ,
 & Astrologiæ penitè rudis, Philosophiæ my-
 steriis ab eo initiari poscebat. (*Lært. L. 4.*)
Abi: nam ansis Philosophiæ cares: tantòque ipse
justius mereretur id audire, quantò ad Chris-
tianam perfectionem magis necessaria hæc
virtutum, quàm ad Philosophiam illa dilige-
*ntiarum trias est. *Abi: nam ansis perfectio**
cares.

CAPUT XXI.

Quantùm DEI amor ab a-
 more opum terrenarum diffide-
 at, & quo pacto hominem ad has
 repudiandas impellat.

Voluntariam terrenarum opum
 gestatem, meliorem, univ-
 loquendo, & magis DE O
 tam earundem possessione est